

«РАСЛЫЙМ»

Татарстан Республикасы
Премьер-министры
урынбасары – Татарстан
Республикасы мәгариф һәм
фән министры

Э.Н. Фәттахов
" 10 " 2016 нчы ел

ТАТАР ТЕЛЕ

**Рус телендә гомуми белем бирүче оешмаларның
рус төркемнәрендәге IX сыйныф укучыларына
2017 нче елда татар теленнән бердәм республика тестын
үткәрү материалларының күрсәтмә варианты**

**Рус телендә гомуми белем бирүче оешмаларның рус төркемнәрендә
IX сыйныф укучыларына татар теленнән
бердәм республика тестын үткөрү материалларының
күрсәтмә вариантына аңлатмалар**

2017 нче елгы бердәм республика тестын үткөрү материалларының күрсәтмә варианты белән танышканда, шуны истә тотыгыз: тәкъдим ителгән биремнәр 2017 нче елда тест үткөрү материалларының вариантлары ярдәмендә тикшереләчәк эчтәлекнең барлык элементларын чагылдырмый. 2017 нче елгы бердәм республика тестында тикшерелергә мөмкин булган эчтәлек элементларының тулы исемлеге рус телендә урта гомуми белем бирүче оешмаларның татар төркемнәрендәге IX сыйныф укучылары өчен бердәм республика тестына әзерлек дәрәжәсенә куелган таләпләр һәм эчтәлек элементларының кодификаторында тәкъдим ителгән.

Күрсәтмә вариант катнашучыга һәм киң жәмәгатьчелеккә бердәм республика тесты материалларының структурасы, биремнәр саны, аларның формасы, катлаулылык дәрәжәсе турында фикер йөртәргә мөмкинлек бирә. Бу варианттагы киңәйтелгән җавап бирүне таләп иткән биремнәрне үтәүнең бәяләү критерийлары җавапның тулылыгы һәм дәрәс язылышы таләпләре турында күзаллау тудыра.

Күрсәтмә вариант материаллары чыгарылыш сыйныф укучыларында бердәм республика тестына әзерлек осталыгын булдырачак.

**Рус телендә гомуми белем бирү оешмаларының рус төркемнәрендәге
IX сыйныф укучыларына ТАТАР ТЕЛЕННӘН бердәм республика тесты**

Күрсәтмә вариант

Эшне башкару өчен күрсәтмә

Татар теленнән бердәм республика тестын үтәү өчен 2 сәгать 30 минут (150 минут) вакыт бирелә.

Татар теленнән тест эше 38 биремне үз эченә алган 4 бүлектән тора. **1 нче бүлектә** 8 бирем (1 – 8 нче биремнәр) бар. Алар укучыларның тыңлап аңлау күнекмәләрен тикшерүгә юнәлтелгән. **2 нче бүлек** 9 биремнән тора (9 – 17 нче биремнәр). Алар укучыларның укып аңлау күнекмәләрен тикшерү максатыннан бирелә. **3 нче бүлек** 15 биремнән тора (18 – 32 нче биремнәр). Алар укучыларның лексик-грамматик күнекмәләрен тикшерүгә кайтып кала. **4 нче бүлек** 2 өлештән тора. 33 – 37 нче биремнәр сөйләм ситуацияләренә караган репликалар язуны күздә тотта. Ачык типтагы 38 нче бирем укучыларның язма сөйләмен тикшерүгә юнәлдерелгән.

Тест биремнәрен үтәгәндә, орфографик сүзлекләрдән файдаланырга рөхсәт ителә. Караламадагы язулар тикшерелми!

Уңышлар телибез!

**Единое республиканское тестирование
по ТАТАРСКОМУ ЯЗЫКУ для обучающихся, изучающих татарский язык
в русских группах общеобразовательных организаций
с русским языком обучения**

ДЕМО вариант

Инструкция по выполнению работы

Время, отведенное на выполнение всей тестовой работы – 2 часа 30 минут (150 минут).

Тестовая работа по татарскому языку состоит из четырех разделов, включающих 38 заданий. **Раздел 1** (задания по аудированию) включает 8 заданий на понимание аутентичных текстов (задания 1-8). **Раздел 2** (задания по чтению) включает в себя 9 заданий (задания 9-17). **Раздел 3** (задания по лексике и грамматике) состоит из 15 заданий (задания 18-32). **Раздел 4** (задания по письму) состоит из двух частей. В заданиях 33-37 необходимо написать реплики в соответствии с заданной речевой ситуацией. В задании 38 предлагается написать личное письмо.

Во время выполнения теста разрешается пользоваться орфографическим словарем. Записи в заданиях и черновиках не проверяются!

Желаем успеха!

1 нче бүлек

Ответом к заданиям 1 и 2 является последовательность цифр, запишите её в бланке ответов № 1 справа от номера соответствующего задания, начиная с первой клеточки. При переносе ответа на бланк следует указать только эту последовательность, без запятых, пробелов и прочих символов. Каждый символ пишете в отдельной клеточке в соответствии с приведёнными образцами.

1 Вы услышите четыре коротких диалога, обозначенных А, Ә, Б и В. Определите, где происходит каждый из этих диалогов. Используйте каждое место действия из списка 1-5 только один раз. В задании есть одно лишнее место действия. Вы услышите запись дважды. Занесите свои ответы в таблицу.

1. Кибеттә
2. Китапханәдә
3. Туталышта
4. Урамда
5. Кинотеатрда

Ответ:

Диалог	А	Ә	Б	В
Место действия				

2 Вы услышите пять высказываний. Установите соответствие между высказываниями каждого говорящего А – Г и утверждениями, данными в списке 1 - 6. Используйте каждое утверждение из списка 1-6 только один раз. В задании есть одно лишнее утверждение. Вы услышите запись дважды. Занесите свои ответы в таблицу.

1. Сөйләүче тәрбия турында әйтә.
2. Сөйләүче дустаны турында әйтә.
3. Сөйләүче музейга бару турында әйтә.
4. Сөйләүче жыр дәресе турында әйтә.
5. Сөйләүче дәресләр тәртибе турында әйтә.
6. Сөйләүче йорт хайваннары турында әйтә.

Ответ:

Говорящий	А	Ә	Б	В	Г
Утверждение					

Вы услышите разговор двух друзей. В заданиях 3 – 8 обведите цифру 1, 2 или 3, соответствующую выбранному Вами варианту ответа. Вы услышите запись дважды.

3 Самат белән кызыксына.

- 1) төгәл фәннәр
- 2) тарих
- 3) инглиз теле белән

4 Самат ярата.

- 1) аралашырга
- 2) сәяхәт итәргә
- 3) тәҗрибәләр ясарга

5 Алсу ... тел өйрәнә.

- 1) ике
- 2) өч
- 3) дүрт

6 Алсуның дуслары быел ... килгәннәр.

- 1) Төркиягә
- 2) Татарстанга
- 3) Англиягә

7 Алсу дусларына яза.

- 1) мәкалә
- 2) хат
- 3) сочинение

8 Самат өйрәнергә тели.

- 1) кытайча
- 2) инглизчә
- 3) төрекчә

По окончании выполнения заданий 1 - 8 не забудьте перенести свои ответы в бланк ответов № 1.

2 нче бүлек

Прочитайте текст. Определите, какие из приведённых утверждений 9-16 соответствуют содержанию текста (1 – текстка туры килә), какие не соответствуют (2 – текстка туры килми).

Тагын бер ел үтте. Май урталарында без тагын авылга ялга кайттык. Әни белән исәнләштек, чәй эчтек тә, урманга киттек. Ямьле яз көнендә ничек өйдә утырасың! Көн буге өчәүләп урманда йөрдек. Умырзая жыйдык. Кошлар сайравын тыңладык, рәхәтләнәп ял иттек. Түгәрәк аланга барып чыктык. Аның тирә ягына яшь агачлар утырткан идек, шуларны карадык.

Без яшь имәннең төбен йомшартып, яфраklarын сөртеп торганда, Олы күл ягынан кинәт кенә аккош тавышы ишетелде. Бу моңлы һәм матур тавыш түгәрәк алан өстеннән тагын яңгырап китте. Аңа икенче аккош тавышы кушылды. Өченче, дүртенче!

Безнең шатлыгыбыз эчкә сыймады, чөнки бу күлдә гомер-гомергә пар аккош яши иде. Авыл халкы аларны бик ярата һәм алар белән горурлана иде. Ләкин куакларны кискәннән соң, алар Олы күлне ташлап киттеләр. Шуннан соң күп ел үтте – күренмәделәр.

Ә менә хәзер кайтканнар! Оя корырлар, тагын бала чыгарырлар!..

Бу шатлыклы хәбәрне тизрәк әти-әниләргә әйттик, алар да сөенсен, дип, авылга чаптык. (Г. Мөхәммәтшиннан)

- 9 Берничә ел үткәч, без авылга кайтырга булдык.
1) текстка туры килә 2) текстка туры килми
- 10 Язгы көннәр матур була.
1) текстка туры килә 2) текстка туры килми
- 11 Язын урманда чәчәкләр жыялар.
1) текстка туры килә 2) текстка туры килми
- 12 Алан тирәсендә карт агачлар үсә.
1) текстка туры килә 2) текстка туры килми
- 13 Безнең аккош тавышын ишетәсебез килде.
1) текстка туры килә 2) текстка туры килми
- 14 Кошлар тавышын ишетүгә бик тә шатландык.
1) текстка туры килә 2) текстка туры килми

15 Олы күлдә халык һәрвакыт ике аккошны күрә иде.

- 1) текстка туры килә 2) текстка туры килми

16 Күл янындагы куакларны кисү сәбәпле, кошлар юкка чыктылар һәм башка кайтмадылар.

- 1) текстка туры килә 2) текстка туры килми

17 *Прочитайте тексты и установите соответствие между текстами A – E и заголовками 1 - 8. Запишите свои ответы в таблицу. Используйте каждую цифру только один раз. В задании есть один лишний заголовок. Получившуюся последовательность цифр запишите в бланк ответов № 1 справа от номера соответствующего задания, начиная с первой клеточки. При переносе ответа на бланк следует указать только эту последовательность, без запятых, пробелов и прочих символов. Каждый символ пишите в отдельной клеточке в соответствии с приведёнными образцами.*

1. Әнисенең беренче шатлыгы.
2. Егетнең хезмәт итүе.
3. Малайның дуслары.
4. Кошлар турында белешү.
5. Әнисенең баласын кадерләп үстерүе.
6. Кеше өчен иң кадерле әйберләр.
7. Вакытның тиз узуы.
8. Әнисенең дәвалануы.

A. Равил сугыш елларында туды. Ашарга юк, өйләре салкын була торган иде. Сәрби апа башта урынны үзе жылыта иде, аннары гына Равилне яткыра иде. Үзе авырса авырды, Равилне авырулардан саклады. Үзе ач торса торды, Равилне ач итмәскә тырышты.

Ә. Сугыш беткәч, Сәрби апаны Казан янындагы санаторийга жиберделәр. Аңарда ревматизм авыруы башланган иде. Ара ерак түгел, кайбер көннәргә улы Равил янына шәһәргә кайта иде. Чәй янына бирелә торган күмәчләрне жыеп, Равилгә алып кайтып бирә иде.

Б. Равил, мәктәпне тәмамлап, заводка эшкә кергәч, беренче хезмәт хакы алды. Бу бик аз акча иде әле. Шуны зур итеп әнисенә алып кайтып биргәннән соң, Сәрби апа бик куанды. Аның улы Равил акча эшли башлады бит!

В. Әле кайчан гына Равил беренче тапкыр тәпи баскан һәм шушы шатлыктан “гый!” дип көлеп жибергән иде. Ә бүген инде ул заводтан әнкәсенә беренче хезмәт хакын алып кайтып бирде. И бу дөньялар! Шундый тиз үтә!

Кичә генә кечкенә булган бала инде икмәклек акча эшли башлады. Сәрби апаның сөөнгөнөн күрсәгез иде!

Г. Равилне быел армиягә алдылар. Ул әңкәсенә язган хатларында туып үскән шәһәрән, уйнап йөргән урамнарын, өй каршында үскән агачларын сагынуын яза.

Д. “Әни, - дигән ул күптән түгел язган хатында. – Мин ясап элгән сыерчык оясына быел да сыерчыклар оялар микән? Ояласалар, син миңа язып жибәр, яме? Марсельгә әйтеп кара әле, фотога төшереп жибәрмәс микән? Барыгызны да бик-бик сагындым!”

Е. Әни. Туган ил... Һәркемнең күңеле өчен иң изге нәрсәләр алар. Балага үз әнисеннән дә кадерлерәк жан булмаган кебек, егет кешегә үз иленнән дә матуррак, якынарак ил юк. Әни һәм туган-үскән жир – сине карап үстерүче, сине кеше итүче, сине сагынучы һәм сагындыручы шулар. (И.Газидан)

Текстлар	А	Ә	Б	В	Г	Д	Е
Исемнәр							

По окончании выполнения заданий 9 - 17 не забудьте перенести свои ответы в бланк ответов № 1.

3 нче бүлек

Ответы на задания 18 - 32 запишите в бланке ответов № 1 справа от номера соответствующего задания, начиная с первой клеточки. Каждый символ пишите в отдельной клеточке в соответствии с приведёнными образцами.

Прочитайте текст. Преобразуйте слова, написанные заглавными буквами в конце строк, обозначенных номерами 18 – 25 так, чтобы они грамматически соответствовали содержанию текста. Заполните пропуски полученными словами. Каждый пропуск соответствует отдельному заданию 18- 25.

18	Безнең илдә иң яраткан ... берсе булып Яңа ел бәйрәме санала.	БӘЙРӘМ
19	Бу бәйрәмгә алдан ук әзерләнгән башлылар: дусларга һәм туганнарга бүләкләр сатып алалар, чыршы	БИЗӘРГӘ

20	31 нче декабрь көнне төнге сәгать ... бөтен гаилә бәйрәм табынына жыела.	УНИКЕ
21	Барысы да бер-берсен Яңа ел белән котлыйлар, бөхет телиләр, ә аннан соң чыршы төбеннән һәркем үзенә бүләк	ТАБАРГА
22	Төн буе һәр фатирда музыка яңгырый, кешеләр урамнарغا чыгалар, Кыш бабай һәм Кар кызы ... Яңа ел белән котлыйлар.	АЛАР
23	Ел саен июнь аенда Татарстанда татар ... яраткан милли бәйрәме — Сабан туе була.	ХАЛЫК
24	Сабан туеның иң төп ... — көрәш.	ВАКЫЙГА
25	Көрәштә жиңгән ... төкә һәм кыйммәтле бүләк бирәләр.	БАТЫР

Прочитайте текст. Преобразуйте слова, написанные заглавными буквами в конце строк, обозначенных номерами 26 – 32 так, чтобы они грамматически и лексически соответствовали содержанию текста. Заполните пропуски полученными словами. Каждый пропуск соответствует отдельному заданию 26-32.

26	Казанның үзәгендә ... һәйкәл — Кремль балкып тора.	ТАРИХ
27	Кремль каршындагы мәйданда герой-шагыйрь Муса Жәлил һәм аның ... һәйкәл куелган.	КӨРӘШ
28	... иң матур биналарның берсендә Татарстан Респуб-ликасының Милли китапханәсе урнашкан.	КАЗАН
29	Аның каршында мәшһүр Казан университеты, анда бөек ... ясалган, атаклы галимнәр эшлэгән.	АЧ
30	Университет — Казанның	ГОРУР

31	Башкалабызда берсеннән-берсе матур биналар, урамнар, ... урыннар шактый күп.	ИСТӘЛЕК
32	Алар арасында Татарстанның Милли музейе, ... сәнгать музейе, шәһәр хакимияте бинасы, опера һәм балет театры һәм башкалар.	СЫН

По окончании выполнения заданий 18 – 32 не забудьте перенести свои ответы в бланк ответов № 1.

4 нче бүлек

Для ответа на задания 33-38 используйте бланк ответов № 2. При выполнении заданий 33 - 38 обратите внимание на то, что ваши ответы будут оцениваться только по записям, сделанным на бланке № 2. Записи в черновиках при проверке экспертом не учитываются.

В заданиях 33 - 37 необходимо написать реплики в соответствии с заданной речевой ситуацией.

Сөйләм ситуацияләренә туры килгән репликаларны языгыз.

- 33** Скажите, о чем вы говорите на уроках татарского языка.
 - 34** Спросите у одноклассника, где он провел летние каникулы.
 - 35** Поинтересуйтесь у старшего брата, когда состоится футбольный матч.
 - 36** Уточните у друга (подруги), есть ли у него (нее) татарский энциклопедический словарь.
 - 37** Поздравьте одноклассников с Новым годом.
- 38** Сез татар дустыгыздан хат алдыгыз. Сорауларына жавап биреп, аңа хат языгыз. Язма эшегез 80 сүздән торырга тиеш.

*... Тугызынчы сыйныфны тәмамлагач, минем музыка училищесына укырга керәсем килә. Мин кечкенәдән музыка мәктәбендә укыдым, анда скрипкада уйнарга өйрәндем. Киләчәктә мин скрипкачы булырга хыяланам.
 ... Ә син тугызынчы сыйныфтан соң нишләргә уйлыйсың? Сиңа нинди һөнәр ошый һәм ни өчен? Син кем булырга хыяланасың?*

Татар теленнән бердәм республика тестын бәяләү системасы
Тыңлап аңлау биремнәре өчен текстлар

Сейчас Вы будете выполнять задания по аудированию. Каждый текст прозвучит 2 раза. После первого и второго прослушивания у Вас будет время для выполнения и проверки заданий. Все паузы включены в аудиозапись. Остановка и повторное воспроизведение аудиозаписи не предусмотрены.

Задание 1

Вы услышите четыре коротких диалога, обозначенных **А, Ә, Б и В**. Определите, где происходит каждый из этих диалогов. Используйте каждое место действия из списка **1-5 только один раз**. В задании есть **одно лишнее место действия**. Вы услышите запись дважды. Занесите свои ответы в таблицу. У Вас есть 20 секунд, чтобы ознакомиться с заданием.

Диалог А.

А: Исәнмесез!

Ә: Исәнмесез!

А: Миңа ике рәсем дәфтәре һәм бер ручка бирегезче.

Ә: Кайсы ручка кирәк? Күрсәт әле.

А: Менә бу 59 сумлык ике рәсем дәфтәре һәм 15 сумлык ручка кирәк.

Ә: Яхшы, хәзер бирәм.

Диалог Ә.

А: Гафу итегез, Сездә һади Такташның яңа басылган җыентыгы юкмы?

Ә: Бар. Ләкин хәзергә аны укыйлар, китап кулда.

А: Кызганыч, минем дә укыйсым килгән иде.

Ә: Сезне чиратка куйыймы? Китапны тапшыргач, хәбәр итәрмен.

А: Ярар, шулай итегез.

Ә: Хәзергә башка китап укый торырга теләмисезме?

А: Миңа “Казан утлары” журналының соңгы санын бирегезче.

Ә: Яхшы, хәзер алып киләм.

Диалог Б.

А: Хәерле көн! Исәнме, Әминә!

Ә: Исәнме, Азат! О-о, бүген нинди салкын көн!...

А: Әйе, хәзер иртән һәрвакыт салкынча була. Бүген көндөз дә 5 градус кына жылы була, диделәр.

Ә: Мин “ Яңалықлар”дан һава торышы турында тыңламадым шул. Жиңелчә генә киенгән идем. Туңармын инде...

А: Ә син тиз- тиз бар. Тукталышка кадәр тиз барсаң туңмассың.

Ә: Юк, минемчә, өйгә кереп калын куртканы киеп чыгарга кирәк. Авырып китүем бар.

Диалог В.

А: Энем, син бу фильмны карадыңмы әллә?

Ә: Юк, апа, караганым юк. Беренче тапкыр карыйм. Нигә алай дисез?

А: Син бит аның эчтәлеген алдан сөйләп барасың....

Ә: Мин фильм төшерелгән әсәрне укыган идем.

А: Шулаймыни! Энем, сиңеңчә, фильм кызыгракмы?

Ә: Фильмда бик күп махсус эффектлар бар, әмма әсәр эчтәлеге берәз үзгәртелгән. Миңа әсәр күбрәк ошады.

Задание 2

Вы услышите пять высказываний. Установите соответствие между высказываниями каждого говорящего А – Г и утверждениями, данными в списке 1- 6. Используйте каждое утверждение из списка 1-6 только один раз. В задании есть одно лишнее утверждение.

Вы услышите запись дважды. Занесите свои ответы в таблицу. У Вас есть 30 секунд, чтобы ознакомиться с заданиями.

Сөйләүче А

Бабам башка кешеләргә карата һәрвакыт игътибарлы булыгыз дип өйрәтә. Күрешкәндә исәнләшергә, хушлашканда саубуллашырга онытырга ярамый. Транспортта барганда, өлкәннәргә урын бирергә, ярдәм кирәк булса, булышырга кирәклекне ул һәрчак исебезгә төшереп тора. “Бер яхшылык эшләсәгез, ул яхшылык сезгә меңә белән кире кайтачак,” - ди ул.

Сөйләүче Ә

Кичә без Муса Жәлил музеена бардык. Анда герой-шагыйрьнең үзе исән чакта кулланган каләмен, шигырьләр язган дәфтәрен, архив материалларын күрдек. Безгә аның тормышы һәм ижаты турында кызыклы вакыйгалар сөйләделәр. Шагыйрьнең гаиләсе, дуслары турында да яңа мәгълүматлар белдек.

Сөйләүче Б

Дустымның бер яраткан шөгиле бар. Ул һәр көн жәяү йөри. Мәктәпкә дә, кибеткә дә, музыка мәктәбенә дә жәяү генә бара. Һава торышы төрле булуга

карамастан яңгыр яки кар яуса да, жыл яки буран булса да, эсседә дә ул шөгылен ташламый. “Йөрү, хәрәкәтләнү сәламәтлек өчен файдалы,” - ди ул.

Сөйләүче В

Мин йорт хайваннарын яратам. Минем этем белән песием бар. Этнең исеме – Актәпи, ә песинеке – Йомшак. Алар бездә күптәннән яшиләр инде. Туган көнемә әти-әнием ташбака да бүләк иттеләр. Без аңа Зирәк дип исем куштык. Ул этебез һәм песиебез белән тиз дулашты. Хәзер беркемнән дә, бернәрсәдән дә курыкмый инде.

Сөйләүче Г

Бүген безнең биш дәресебез була. Беренче дәрес – рус теле. Анда без төрле кагыйдәләр өйрәнәбез, аларны истә калдырабыз. Икенче дәрес – биология. Ул минем иң яраткан дәресем. Өчүнче дәрес – физкультура. Анда күп йөгерәбез һәм төрле күнегүләр ясыйбыз. Озын тәнәфестән соң, сызым дәресе булчак. Ә аннары – математика.

Задания 3 – 8

Вы услышите разговор двух друзей. В заданиях 3 – 8 обведите цифру **1, 2 или 3**, соответствующую выбранному Вами варианту ответа. Вы услышите запись дважды. У Вас есть 60 секунд, чтобы ознакомиться с заданиями.

Алсу: Сәлам, Самат!

Самат: Исәнме, Алсу!

Алсу: Самат, синең яраткан дәресең нинди?

Самат: Миңа биология һәм химия ошый.

Алсу: Шулаймыни?

Самат: Әйе. Мин төрле микроорганизмнар турында укырга, тыңларга яратам. Бик кечкенә генә булсалар да, алар күп эшләр башкаралар бит! Химия дәресләре дә бик ошый, чөнки анда төрле реактивлар, аларның үзлекләре белән танышабыз. Боларны син үзең дә беләсең бит. Мин тәжрибәләр ясарга бик яратам.

Алсу: Әйе, химия күп егетләргә ошый.

Самат: Ә син нәрсә белән кызыксынасың?

Алсу: Телләр белән. Мин русча, татарча, инглизчә беләм. Төрөк теле дәресләренә йөрим. Дәрестән соң мин әле кытай теле өйрәнәм.

Самат: Телләр өйрәнү – авыр эш бит...

Алсу: Әйе. Ләкин бик кызыклы. Күп тел белгән саен, дусларың да арта. Минем дусларым арасында татарлар, руслар, инглизләр бар.

Самат: Син алар белән ничек таныштың?

Алсу: Мәктәптә, урамда, клубта. Ә инглиз дусларым белән без Төркиядә жәйге лагерьда таныштык. Алар да төрөк теле өйрәнергә килгәннәр иде.

Самат: Син Англиягә дә бардыңмы?

Алсу: Юк, алар быел үзләре рус теле өйрәнергә Казанга килделәр.

Самат: Сез еш аралашасызмы?

Алсу: Әйе, Интернеттан аралашабыз, хатлар язышабыз, скайп аша сөйләшәбез.

Самат: Русчамы?

Алсу: Бер көнне - русча, икенче көнне – инглизчә, өченче көнне - төрекчә. Хәзер алар татарча да өйрәнә башладылар.

Самат: Шулаймыни? Ә ничек?

Алсу: Он-лайн дәресләр аша. Аларга бик ошый һәм тиздән без татарча да аралаша алачакбыз...

Самат: Бик кызык!

Алсу: Әйдә, сине алар белән таныштырам, Самат. Химик реакцияләр турында безгә инглизчә сөйләрсен. Инглиз телен өйрәнү өчен, бу бик яхшы булачак.

Самат: Мин риза! Инглизчә өйрәнәсем килә.

ЖАВАПЛАР

Биремнәр	Дөрес җавап	Биремнәр	Дөрес җавап
1 Диалоглар	1245	17	5817246
2	13265	18	БӘЙРӘМНӘРНЕҢ
3	1	19	БИЗИЛӘР
4	3	20	УНИКЕДӘ
5	1	21	ТАБА
6	2	22	АЛАРНЫ
7	2	23	ХАЛКЫНЫҢ
8	2	24	ВАКЫЙГАСЫ
9	2	25	БАТЫРГА
10	1	26	ТАРИХИ
11	1	27	КӨРӘШТӘШЛӨРЕНӘ
12	2	28	КАЗАНДАГЫ
13	2	29	АЧЫШЛАР
14	1	30	ГОРУРЛЫГЫ
15	1	31	ИСТӘЛЕКЛЕ
16	2	32	СЫНЛЫ

Сөйләм ситуациясенә караган репликаларны бәяләү критерийлары

2 нче таблица

№	Бәяләү критерийлары	Баллар
1	2	3
<i>I</i>	<i>Язылган текстның эчтәлеге</i>	
K1	Сөйләм ситуациясенә караган репликаны формалаштыру	
	Укучы, сөйләм ситуациясенә караган репликаны аңлап, жавабын дөрес формалаштырган, төп сүзләрне дөрес кулланган. Фактик хаталар юк.	1
	Укучы сөйләм ситуациясенә караган репликаны дөрес яки тулы формалаштырмаган. Яки Төп сүзләрне кулланмаган. Яки Фактик хаталар бар. Яки Укучы башка сөйләм ситуациясенә караган реплика язган.	0
<i>II</i>	<i>Грамоталылык</i>	
K2	Орфография һәм сөйләм нормаларының үтөлеше	
	Репликада орфографиягә, тел нормаларының үтөлешенә караган хаталар юк. Һәм/яки төрле нормаларга караган 1-2 хата бар.	1
	Репликада тел нормаларының үтөлешенә караган 3 яки күбрәк хата бар.	0
	Һәр реплика өчен максималь балл	2

Укучы биремдә сорала торган сөйләм гыйбарәсе урынына башка гыйбарә яза икән, бу бирем тикшерелми.

Шәхси хат язу биремен бәяләү критерийлары

3 нче таблица

К	Бәяләү критерийлары	3 балл	2 балл	1 балл	0 балл
K1	Коммуникатив бурычны үтәү	Эш тулысынча башкарылган: 3 сорауга да тулы җавап бирелгән. Мөрәжәгать	Эш башкарылган: 3 сорауга да җавап бирелгән, әмма берсенә бирелгән җавап	Эш өлешчә башкарылган: 2 сорауга гомуми җавап бирелгән,	Эш башкарылмаган: 2 сорауга җавап бирелмәгән яки текстның күләме тулмый

		итү, сабуллашу һәм имзалау фразалары дөрес сайланган. Алынган хатка рәхмәт белдерелгән	тулы түгел. Хат стилиен бозган 1-2 төгәлсезлек бар һәм/яки алынган хатка рәхмәт белдерелмәгән	әмма 1 сорауга бирелгән җавап тулы түгел яки бер сорауга гомумән җавап юк. Хат стилиен бозган 3 яки күбрәк төгәлсезлек бар, итагательлек формалары сакланмаган	
К 2	Текстны оештыру		Текст логик эзлеклелектә төзелгән һәм абзацларга бүленештә хаталар юк; тел чаралары дөрес кулланылган; хатның төзелеше язма этикет нормаларына туры килә	Текст, гомумән алганда, логик эзлеклелектә төзелгән, ләкин логик бәйләнешләр рдә һәм /яки абзацларга бүленештә яки хатның төзелешендә 1-2 төгәлсезлек бар	Текст төзелешендә логик эзлеклелек сакланмаган; язма текст төзелешендә 3 яки күбрәк хата бар, яки хатның төзелеше язма этикет нормаларына туры килми.
К 3	Текстның лексик-грамматик төзелеше	Коммуникатив бурычны үтәү өчен кирәк булган төрле лексик һәм грамматик чаралар файдаланылган (текстны аңлауга зыян китермәгән 1-2 төгәлсезлек рөхсәт ителә)	Текстны аңлауга зыян китермәгән тел чараларына караган хаталар бар (3-4 тупас булмаган хата рөхсәт ителә) яки тел хаталары юк, ләкин артык гади лексик һәм грамматик чаралар кулланылган	Текстны аңлауга зыян китермәгән тел чараларына караган хаталар бар (5-6 тупас булмаган хата рөхсәт ителә) һәм /яки текстны аңлауга зыян китерә торган 1-2 грамматик хата бар	Текстны аңлауга зыян китерә торган хаталар 6 дан күбрәк
К 4	Орфография һәм пунктуация		Орфографик һәм	Текст эчтәлеген	Текст эчтәлеген аңлауга зыян

			пунктуацион хаталар юк, яки текст эчтөлеген аңлауга зыян китерми торган 1-2 хата бар	аңлауга зыян китерми торган 3-4 орфографик һәм пунктуацион хата бар	китерә торган орфографик һәм пунктуацион хаталар 4 тән күбрәк
--	--	--	---	---	---

Шәхси хат язу биреме К1-К4 критерийлары буенча тикшерелә. Максималь **10 балл** алырга мөмкин.

Текстның эчтөлегенә биремгә туры килмәсә (язма хат характерында булмаса, **тәкъдим ителгән сорауларга җавап урынына башка мәгълүмат язылса**, тәкъдим ителгән хат күчәрәп кенә язылса), бу бирем өчен 0 балл куела.

Хатның күләме **40** сүздән ким булса, К3 һәм К4 критерийлары буенча максималь балл куелмый.

Эшнең күләмен билгеләгәндә, беренче сүздән алып соңгысына кадәр (шулай ук адрес, язылу вакыты, имза да) исәпкә алына. **Хатта укучы үзенен чын исемен, адресын күрсәткән очракта эш тикшерелми.**

Тест эше өчен түбәндәге билгеләр куела:

0-18 балл – «2» ле билгесе;

19-38 балл – «3» ле билгесе;

39-53 балл – «4» ле билгесе. Искәрмә: әгәр укучы тыңлап аңлау буенча 5 баллдан кимрәк балл жыйса, «3» ле билгесе куела.

54-65 балл – «5» ле билгесе. Искәрмә: әгәр укучы тыңлап аңлау буенча 8 баллдан кимрәк балл жыйса, «4» ле билгесе куела.